

GURE GAZTEAK

ETA

GAURKO KULTURA

Greziarrak, eromataren oinpean azkatsuna, aberastasu
nak eta beren kultura galtzen ari zirela igarri zutenean, A-
tenasko agintari ta jakitun guziak batzarrean bildu ziran.
Batzar ontara asmo bat zeramaten: galtzen zijoan erriari bi
de berriak eman! Bakoitzak bere iritzia esan zun, baina an en
tzun ziran erabeki guziak oñarri gabekoak ziran, ordurarte
erabillitakoak bezala. Orduan filosofin maixu zan batzarki-
de batek jantzipetik sagar ustel bat atara ta batzar-gela
erdira botza zun. Sagar ustela puskatu zan txipristiñez baz
terrak loiturik. Ango guziak arritu ziran eta filosofo ari
gauza ura zergatikan egin zuen galdetu zioten. "Batzarrean
jarri dezuten itaunari erantzuteko -esan zun-, gure erria
bide onera nola ekarri diteken jakin nai dezute. Bidea nik
erakutsi dizutet. Sagar ustelak ezta ezertxo ere balio, baina
bafuko aziak oraindik zintzoak dira ta azi oietatik landare
berriak etorri litezke. Sagr ustela Grezia'ko erria da, bafu-
ko aziak gure gazteak, azietatik etorri litezken landare be-
fiak, gure efi berria izan bear du... Lan egin dezegun len-
baitien gure gazteak zintzo ta jakiturik azitzeko, gazteak a-
dira gure efiaren itxaropena ta etorkizuna, eurak dira gure
biarko efi".

Gertakizun au ezta kit egizkoa edo asmatutakoa dan,
bafian erakutsi eundia ematen digun gertakizuna da.

Inortxo ere ez dabil geur pozik. Zafak lengo gau-
zen oroimena maite dute, lengo urteak obe izan dirala esaten
digute, gaur gauza guziak galtzen ari dirala: kristautasuna, a-
berastasanak, oiturak. Gazteak, berriz, bide berriak artu nai

dituzte ta zafak ematen dieten neufipean ez dute bizi nai. Ofela filosofi-gaietan, edertidi-gaietan, politika-gaietan, ekonomi-gaietan eta baita ere erlegioaren azal-gaietan. Gau za aukeragirik ikusten dira ta ifork ere ezin ditzake ukatu.

Prantzia'ko matxinadatik onera, munduak, Jesukristo'ren jaiotzatik Napoleon'en urteetara baño aldeakuntza aundi agoak izan ditu. Len eun urtean gertatzen ziran gauzak, orain amar urte bañuan edo edo denbora laburagoan gertatzen dira. Gure egunetan, edestiari jafaiki, munduaren garaiek neurtzen dituztenak, garai befi bat eldu zaigula esaten dute. Garai befi onek nolako izena du? Ela-garai esaten diote batzuk, baña ba' liteke oraindik urte askotan ugutz gabe irautea ain ustegabeen etorri zaigun garai au.

Gora-bera auetan nola geratu dira kristautasuna ta Kristo'ren Eleiza? Gaurko kultura aztertu nai ba' degu, nolako usala emango ote-digu? Eta batez ere gure gazteei gaur ematen diegun irakatsia gaurkoa ote da?

Ba-dakigu Kristoren Eleiza ta erlijioa ez dirala mundu ontakoak, ezilkoñak dirala ta zalapartada guzien artean ere beren bidetik ez dirala ifoiz irtengo. Baña gaur kultura-gaietan eta gazteen ezieran ifoiz ez bezelako afiskuak arkitzen ditugu. Afisku auker gure efiaren lepotik urintze a nai ba' degu, guk apaizok, gure kristau-efiaren erabakiak gure eskuetan ditugunok, lendabizi egin bear deguna, gazteen ezikera da, batez ere ikastola nagusietan dabilizan gazteena. Gazte auker dira gure efiaren itzaropena ta etorkizuna.

Azkenengo irureun urteetan bufuka aundia izan da erlijioko gauza ta kultura gauzetan. Erdiko garaian olako bufukarik etzan izan. Eleiza zan orduan goiko gauzen erakusle ta lufeko gauzetan maixu. Orduan kristau efiaren kristau etzan gizonik ezin ziteken bizi eta kristau etzan norbait arkitzen ba' zuten kristau batzafeti et jartzen zuten. Ikastola guzietan Teologi irakasten zan. Baña amabostgarren eta ufengo gizaldian lendabizi ta, batez ere, Kartesio, Kant, eta Kierkegaard'en urteetan kristautasuna ta kultura banatzen ari ziran eta gaur oso banatuak arkitzen dira.

Baſian aurrez gauza bat esango det. Kristautasuna ta kultura eztira gauza bat. Kristaubatzafaren edestia ta kultura-edestia eztira berdiñak. Bata Jainkoaren gauzen eta salbazio edestia da; bestea, gizonen gauzen eta lürreko edestia. "kultura" itza era askotara artzen dute, baña emen itz onekin, efi bakoitzak bere barruan gordetzen dun aberastasunik aundiena esan nai degu. Kristo baño lenago kultura bazan; kristaubatzafetik at ere bizi liteke; kristaubatzafaren aurka ere ifioiz lan egingo du. Salbazio edestia beñiz Jainak neurtzen du. Gizona kultura batek ez du salbatuko, Jainkoak baizik.

Guk zer egin bear degu? Kultura guzia baztertu? Ez, ori alperkeria izango litzake eta gañera Jaunaren naiak ontzat ez artzea. Jauna gizon egin zanetik, salbazio-edestia garai guzietan eta kultura askotan gizatu da. Gaur, orduan, kristautasunak gure garai ontan, gure kultura beñi ontan gizatu beaſa du. Ez nastu beaſa. Orainarte Eleizak egin duana eu da: lendabizi Palestina'ko alderdietan eta gero Grezia'n eta Eroma'n eta gero Doixtar lufetan bere zerutar erakutsiak sartu ta efi aien kulturak, al zitun neurriak, kristautu baña kultura aiekin nastu gabe. Eta aietako kulturen bat il ba'zan kultura beñiarekin bizitzeko bildurik etzun izen. Au izan bear du gaurko gure lana. Lan berezia ta gaur egiten ezpa' degu biar ezin liteken lana...

Ezin genitzake kultura-gaiak alde batera utzi, baña beti kultura-gaiak beren neurrian erabaki bear dira. Erlijioak kultura beñiztu ta jaso lezake, baña ez du ifioiz ere bere itzaropena kultura-gaietan jaſa bear. Lan miragafi ontan begien aſean izan bear ditugu Paul Deunaren aiek: "inſtaurare omnia in Christo" eta balta ere beste Bonabentura Deunaren itz aiek, gizona da "consummatio creationis" baña Jesukristo "consummatio humanitatis".

Gaurko gazteak gauza beñi askoren aſean arkitzen dira. Gauza beñi aukerabaki bat nai dute saſi. Erabaki ori artzeko gazte askok ez dute indaſik. Ikusi dituzte nola politika-gaietan, ekonomi-gaietan, kultura-gaietan gaurarteraño

bear-beafezkotzat genitun gauza asko erori dirala. Or jafi zuten sinismen ori itzali da. Eta gure eruz, gauza aukerak Elei zarekin batera erai nastuta ikusi ba' zituden, gazte oiek Eleizan jafi zuten sinismena ere galduko dute. Oregati gure gazteei bear dan neurrian itz egin bear zale. Santu bati, angoa edo emengoa dalako ta ez deuna dalako goraltze aundiak egiten dizkiotenean, bildur izaten naiz. Bildurtu nintzen len go egunean ere Eukaristi-Batzar baten itz auker entzutean:

"Kristauok, onak eta zintzoak bazerate gure eriko agintarien txaloak irabaziko dituzute". Bildur izan nun len go astean Eleiza baten Luis 'tañei itz egiten zegon bati: "zuek gazteok, jarduz beti euskeraz, euskera bait degu gure erlijioa gordeko duana" entzutean.

Orain galdera bat: egia al da ori? Egia gure erlijioak -erlijio denez- euskeraren beara duala? Ba-dakit nola geratu dan gure erlia erlijio-gauzetan -Gipuzkoa'n beartzat euskera galdu den alderdian. Baño erlijioa gauzak eta kultura gauzak, beste guziak bezela, bere neurrian artu bear dira ifioiz ere nastu gabe bestela.....

Gai onetzaz ufengoa gelago.

Bolintxu, Pasionistek.

SARRI